

Kirjallinen lausunto
10.10.2022

Liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Asia: Lausuntopyyntönnö 21.09.2022:

VNS 6/2022 vp Hiilineutraali Suomi 2035

VNS 4/2022 vp Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma Kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa 2035

Lausunto ilmasto- ja energiastrategiasta ja keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta

Ilmasto- ja energiatavoitteet

Ilmasto- ja energiastrategia sekä Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) kokoavat laaja-alaisesti Suomen toimia ilmasto- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi. Näihin kuuluvat EU:n asettamat tavoitteet vuodelle 2030 sekä Suomen oman ilmastolain asettamat tavoitteet vuodelle 2030 ja 2035. Kokonaisuuteen kuuluu lisäksi vielä kolmas suunnitelma, maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (MISU), joka kytkeytyy EU-lainsäädännössä tiiviisti varsinkin KAISU:aan.

Yleisesti voidaan todeta, että ilmasto- ja energiatavoitteet ovat viime vuosina merkittävästi tiukentuneet EU:n 55-valmiuspaketin ja REPowerEU-suunnitelman myötä. EU-lainsäädännön osalta Suomeen kohdistuvien vuotta 2030 koskevien tavoitteiden täsmällinen taso on kuitenkin vielä epäselvä EU:n sisäisten neuvottelujen ollessa kesken. Erityisesti tämä koskee maankäyttösektorin tavoitetta ja uusiutuvan energian tavoitetta 2030.

Kansallisia suunnitelmia on jouduttu pitkälti pohjustamaan esimerkiksi taustaselvitysten osalta tilanteessa, jossa Venäjän ryhtymistä hyökkäyssotaan ei vielä tiedetty. Siksi on tärkeää, että ilmasto- ja energiastrategia ja KAISU 1) riittävästi nyt tunnistavat Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamat muutokset ja 2) sisältävät riittävästi tarkistuspisteitä, jotta uusi tieto markkinoiden ja päästöjen kehityksestä voidaan ottaa toimeenpanossa huomioon. Liikennesektorilta vaadittuihin päästövähennyksiin vaikuttaa Suomessa esimerkiksi se, pystyykö maankäyttösektori tuottamaan vuosina 2021-2030 ylijäämää ja onko ns. "LULUCF-jousto" (0,4 Mt/a) siten taakanjakosektorilla käytettävissä.

Näyttää kuitenkin jo nyt selvältä, että liikennesektorin tavoiteltujen päästövähennysten saavuttaminen on erittäin tärkeä Suomen vuosia 2021 - 2030 koskevien tavoitteiden saavuttamisen kannalta sekä taakanjakosektorilla että myös maankäyttösektorilla.

Toimet liikennesektorilla

Bioenergia ry tukee ilmasto- ja energiastrategian linjausta (s. 17) edistää uusiutuvia liikennepolttoaineita jatkossakin ensi sijassa jakeluelvoitteella ja pyrkiä ohjauskeinoilla ja erityisesti tukiohjelmilla edistämään uusien ympäristöllisesti kestävien raaka-aineiden ja tuotantoteknologioiden kaupallistamista sekä huolehtimaan riittävästä t&k -varoista. Pidämme hyvänä, että biokaasu ja sähköpolttoaineet on sisällytetty liikenteen jakeluelvoitteeseen vuoden 2022 alusta alkaen, ja että liikenteen biopolttoaineiden jakeluelvoite nostetaan 34 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

KAISU:a valmisteltaessa syksyllä 2021 selvitettiin, onko biopolttoaineiden jakeluelvoitetta mahdollista nostaa nykyisestä 30 prosentista ylöspäin ja onko kestävästi tuotettuja raaka-aineita riittävästi saatavilla. Jakeluelvoiteselvitys valmistui marraskuussa 2021. Tulosten mukaan velvoitetason nostaminen 34 tai jopa 40 prosenttiin nostaisi polttoaineiden hintaa, mutta vain maltillisesti verrattuna siihen hinnannousuun, joka on odotettavissa jo nyt maailmanmarkkinahintojen kehityksen ja olemassa olevan jakeluelvoitteen johdosta. Velvoitetason nostamisella 34 %:sta 40 %:iin voitaisiin saada aikaan 0,5–0,6 Mt CO₂-ekv. lisäpäästövähennys liikenteessä (Lähde: [Sipilä ym. 2021](#))

Kesällä Suomen hallitus päätti korkeiden energiahintojen takia alentaa jakeluelvoitetta 19,5 prosentista 12 prosenttiin tämän vuoden ajaksi. Tuore hallituksen esitys esittää jakeluelvoitteen alentamisen jatkamista 7,5 prosenttiyksiköllä koko ensi vuodeksi. Jakeluelvoitteen alentamista perustellaan sillä, että se laskee bensiinin pumppuhintoja. Todellisuudessa jakeluelvoitteen vaikutus hintoihin on pienempi kuin esimerkiksi polttoaineiden tuotantokustannukset, valmistevero tai arvonlisävero. Jakeluelvoitteen merkitys pumppuhinnoissa on paljon pienempi kuin maailmanmarkkinahintojen ja verotuksen vaikutus.

Kiinnitämme huomiota siihen, että jakeluelvoitteen väliaikaista alentamista ei ole otettu huomioon KAISU:n laskelmissa, joten KAISU:n laskelmat ja kuvaukset päästövähennyksistä aikajaksolla 2022-2030 tulee tältä osin päivittää.

Jakeluelvoitteen alentaminen vaikuttaa myös Suomeen kohdistuviin investointeihin. Suomeen on vuosille 2023–2025 suunnitteilla tuotantokapasiteettia, joka tuottaa noin yhden terawattitunnin verran biometaania ja sähköpolttoaineita. Lisäksi suunnitteilla on nestemäisiin biopolttoaineisiin kohdistuvia investointeja. Jakeluelvoite on tarjonnut alan yrityksille vakaan, ennustettavan politiikan sekä varman investointiympäristön.

Strategian sivulla 18 linjataan: ”Varmistetaan, että biopohjaiset polttoaineet ohjautuvat parhaimpiin käyttökohteisiin, joissa niiden korvaaminen on vaikeinta ja lisäarvo suurin.” Bioenergia ry toteaa, että parhaimpien käyttökohteiden valinta tulee jättää yrityksille. Se on näille sopiva rooli. Kaavamaisilla, jäykällä ja ylhäältä alaspäin tehtävillä poliittisilla linjauksilla voidaan tässä saada paljon vahinkoa aikaan.

Olemme huolissamme siitä, että Suomen strategiassa yli 10 % taakanjakosektorin päästövähennyksistä, yhteensä n. 0,7 Mt/a (ks. KAISU, s. 161-162), on laskettu tieliikenteeseen ja rakennusten erillislämmitykseen syntyvän uuden EU:n päästökauppajärjestelmän varaan. Järjestelmän yksityiskohdat, toimeenpanon kansalliset seuraukset (esimerkiksi mahdolliset vaikutukset muihin politiikkatoimiin) ja markkinoiden hintataso ja likviditeetti eivät ole vielä selvillä, jolloin vaikutuksia on hyvin vaikea arvioida.

Korkeaseoksisten biopolttoaineiden verokohtelun keventäminen jakeluvelvoitteen ulkopuoliseen myyntiin voitaisiin huomioida päästövähennysten edistämiseksi. Myös ammattidieselratkaisun yhdistämistä korkeaseoksisten biopolttoaineiden käyttöön tulisi harkita.

Pidämme energiatehokkuuden kustannustehokasta edistämistä ja huoltovarmuuden varmistamista myös liikennesektorilla erittäin tärkeänä - erityisesti nyt kriisioloissa.

Biokaasun edistäminen

Bioenergia ry tukee [kansallisessa biokaasuohjelmassa](#) vuonna 2020 linjattuja toimenpiteitä.

Syyskuun 2021 budjettiriihessä sovittiin linjauksesta, että lämmöntuotantoa biokaasulla ei veroteta. Bioenergia ry ei kannata tämän linjauksen vastaisia esityksiä. Vero biokaasun lämmityskäytölle heikentää biokaasun kilpailukykyä ja sillä on siten negatiivisia heijastusvaikutuksia tuleviin investointipäätöksiin ja biokaasumarkkinan kehitykseen. Biokaasun verotus, tukimekanismit sekä muu sääntely ovat muuttuneet viime vuosina merkittävästi. Jatkuvat muutokset heikentävät projektien kannattavuuden ja kotimaisen biokaasumarkkinan ennustettavuutta. Keväällä 2022 esitelty yleiseurooppalainen RePowerEU -suunnitelma tähtää biokaasun käytön moninkertaistamiseen Euroopassa vuoteen 2030 mennessä.

Tekninen hiilensidonta

Bioenergia ry katsoo, että teknisen hiilensidonnan kehittämiseen tulee asettaa selviä tavoitteita. Hiilidioksidin talteenotto ja hyötykäyttö voi Suomessakin lisätä vähäpäästöisten polttoaineiden tarjontaa liikenteessä, tarjota uuden materiaalisyytteen eri teollisuuksille ja vähentää neitseellisen raaka-aineen kysyntää.

Helsingissä 10.10.2022

Harri Laurikka
Toimitusjohtaja
Bioenergia ry
Email. harri.laurikka@bioenergia.fi
Puh. 040 - 1630 465